

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΠΕΡΕΤΤΑ

Αναμνήσεις του κ. Θ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗ

«Αλλά ή πλέον παράξενη νοοτροπία —κρατικής άρχης αυτήν την φορά— παρουσιάσθη εις τὸ γνωστὸν ἔργον «Βασιστικὸς». Τὸ ἔργον τοῦτο κατὰ τὴν πολεμικὴν ἐκείνην περίσθον (1918), λόγω τῆς ἐπικαιρότητος καὶ λόγῳ τοῦ «τραγουδιοῦ τοῦ μετώπου» ποῦ κάθε βράδυ προκαλοῦσε φρενιῖθα ἐθνουσιασμοῦ, ἐθεωρήθη ὡς πατριωτικὸν καὶ ὡς ἀναπνεύσθον τὸ ἀτσῆμα τῆς πατρίδος. Ἡ τότε Κυβέρνησις, πληροφορηθεῖσα τὸ πρᾶγμα, ἠθέλησε νὰ μᾶς ἀνταμείψῃ ἐμὲ καὶ τὸν θιασάρχην Παπαϊωάννου καὶ προσεφέρθη ν' ἀγοράξῃ κάθε βράδυ διακόσια εἰσιτήρια τὰ ὅποια θὰ διέθετε ἐκείνη ὅπως ἐνόμιζε. Ἠρνήθημεν ἐχαριτήσασθαι τὸν κομι-

στὴν τῆς προτάσεως ἀντιπρόσωπον τῆς Κυβερνήσεως, πρὸς τὸν ὅποιον ἐδηλώσαμεν ὅτι τὸ ἔργον δὲν εἴχεν ἀνάγκην ἐνισχύσεως χρηματικῆς, ἀφοῦ κάθε βράδυ τὸ θέατρον ἦτο κατάμεστον. Ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Κυβερνήσεως, ἀφοῦ καὶ πάλιν μᾶς συχαίρει διὰ τὰ πατριωτικὰ μᾶς αἰσθήματα, ἔφυγε. Μετὰ δύο ἡμέρας λαμβάνομεν μίαν διαταγὴν τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἀστυνομίας, διὰ τῆς ὁποίας ἀπηγορεύοντο αἱ παραστάσεις τοῦ «Βασιστικοῦ». Ἐπῆψε νὰ σπᾶσθαι τὸ μολὸ μᾶς. Ἀπὸ τῆ μιά μεριά ἡ Κυβέρνησις μᾶς συχαίρει καὶ ἠθέλη νὰ μᾶς ἀνταμείψῃ ἐπ' τὴν ἄλλην, ἡ Ἀστυνομία μᾶς ἀπηγόρευε τὸ ἔργον. Κατάπληκτος θῆβαιν πρό τοῦ Ἀστυνομικοῦ Διευθυντοῦ ὁ ὅποιος μάλιστα ἦτο καὶ προσωπικὸς μου φίλος.

—Τὶ συμβαίνει; —τὸ λέω.

—Μὲ αὐτὸ τὸ ἔργο ποῦ ἔγραψες —ποῦ ἄπαντ— καταρρίπτεις καὶ προσβάλλεις τὸ γόητρον τοῦ Στρατοῦ!

—Καὶ πῶς;

—Αὐτὸς ὁ τενόρος πρέπει νὰ βγάλει τὴ στολὴ τοῦ στρατιώτου.

—Μὰ καλὰ ἀφοῦ ἔρχεται κατ' εὐθείαν ἀπ' τὸ μέτωπον; —Δὲν μ' ἐνδιαφέρει ἀπὸ ποῦ ἔρχεται. Ἄς ἔρθῃ μὲ πολιτικὰ. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ φορῇ τὴ στολὴ ἑνὸς ἐραστῆ ποῦ ἔρχεται νὰ ξελογιάσῃ μιά παντρεμένη.

—Μὰ...

—Ἐπειτα αὐτὸν τὸν Συνταγματάρχη ποῦ εἶχες νὰ τὸν βγάλῃς ὄλων διόλου.

—Γιατί;

—Δὲν στέκει στὴν ἀξιοπρέπεια ἑνὸς Συνταγματάρχου νὰ χορεύῃ πόλκα καὶ νὰ ἀκίκεται!

Διὰ πρῶτην φοράν εἰς τὴν ζωὴν μου μουγκάθηκα! Ἐνοιῶσα ἕνα ἀβυσσολόγο χῶμα. Νὰ χωρίζῃ τὴν ἀντίληψιν μου ἀπὸ τὴν ἀντίληψιν τοῦ ἀστυνομικοῦ ἐκείνου Διευθυντοῦ. Ὅταν κάποιος συνηῆθα, τὸν ἐρώσθαι ἂν χωροδοσὸ ὀπισθοποιοὺ συμβιβασμοῦ καὶ τέλος ἐμείναμε σύμφωνοι νὰ ντύσωμεν μόνον τὸν Συνταγματάρχη

μὲ πολιτικὰ καὶ νὰ ἐξακολουθήσουν αἱ παραστάσεις τοῦ ἔργου. Τὸ κοινόν, βλέποντας αὐτὴν τὴν ἀρλουμποειδῆ μεταμφίεσιν καὶ μαβαίνοντας τὴν αἰτίαν, ἤρχισαν νὰ εὐφορῇ ἐπὶ βλάβῃ τοῦ ἔργου. Εὐτυχῶς, μετὰ τῶν συγχῶν ἀκροατῶν, ἦσαν καὶ οἱ τότε ἴταλοι διοργανωταὶ τῆς Ἀστυνομίας, οἱ ὅποιοι καὶ ἐπενέβησαν καὶ ἤρθη ἡ κωμικὴ ἐκείνη διαταγὴ, πρὸς ἐφραδίαν τῆς τότε ἀστυνομικῆς νοοτροπίας.

Ἡ 12ῃ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1908

Αὐτὰ περίπου ἔγιναν μῆσα στὰ 40 χρόνια τῆς Ἑλληνικῆς ὀπερέτας ποῦ ἐγεννήθη ἀπὸ τὴν πρῶτην ἐκείνην παράστασιν τῆς «Νιτοῦς» τὴν 12ην Σεπτεμβρίου 1908.

Ἡ 12ῃ Σεπτεμβρίου 1908 εἶναι πράγματι μιά ἀξιοσημείωτος ἡμέρα διὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ μουσικοῦ θεάτρο, διότι ὑπῆρξεν ἡ ἀφορμὴ νὰ κατεργασθῇ καὶ καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Τέχνη, τὸ εἶδος τοῦτο τῆς θεατρικῆς μουσικῆς, τὸ ὅποισιν διεθῶς ἐκαλλιεργήθη καὶ ἐλαμπρύνθη ἀπὸ μουσουργοὺς ἐμπνευσμένους καὶ ἀπὸ ἀξίας παγκοσμίου φήμης. Εἶναι ἀξιοσημείωτος διότι ἐσπεῖρε τὸν σπόρον τῆς Ἑλληνικῆς ὀπερέτας, ὁ ὅποιος ἀπέφερε τὸσούτους καρποὺς. Εἶναι ἀξιοσημείωτος διότι ἐγένετο αἰτία, φιλότεχνοι ἐπιχειρηματῆαι καὶ εὐσυνειδητοὶ θιασάρχαι νὰ παραλάβουν τὸ εἶδος, νὰ τὸ ἀνατύξουν, νὰ τὸ προαγάγουν, νὰ τὸ συστηματοποιήσουν, νὰ τὸ στολίσουν καὶ νὰ τὸ φέρουν εἰς τὴν περιωπὴν ποῦ τὸ ἔφεραν. Αἱ πρόδοι τῆς Ἑλληνικῆς ὀπερέτας μῆσα σ' αὐτὰ τὰ 40 χρόνια εἶναι ἀναμφισβητήτως μεγάλα.

Ὁ κ. ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ

Θέλομεν δὲ νὰ ἐπιζώμεν ὅτι θὰ ὑπάρξουν εἰς μεγλύτεραι. Καὶ τὴν ἐλπίδα αὐτὴν ἐνυαμινοῦμε τὸ ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ ὀπερέτα ἔχει ἱστορίαν. Τὴν Ἑλλ. ὀπερέταν ἐτίμησεν ἡ πέννα τοῦ Σαμάρα καὶ τοῦ Λαυράγκα. Ἑλληνικὰ λιμπρέτα ἔγραψαν οἱ διαπρεπέστεροι τὸν δραματικὸν μας συγγραφέων, ὅπως ὁ Μπόμπης Ἄννινος, Τσοκόπουλος, Δημητρακόπουλος, Δεληκατερίνης, Ξενοπούλου, Ἀδσκαρῆ, Μωραϊτίνης, Ποταμιάνος, Σουσινοῦ, Γ. Βλάχος κ. ἄ.

Ἀλλὰ καὶ στὸ στρατιωτικὸν ἀκόμα ποῦ πολεμοῦσε ἔδωκε τὸ πολεμικὸ τοῦ τραγοῦδι καὶ εἶναι γνωστὸν ὅτι εἰς πολλὰς ἐφόδους εἰς τὰ Μικρασιατικὰ πεδία, οἱ στρατιῶται μᾶς ὤρμωσαν ἐνάντια στὸν ἔχθρο, τραγουδοῦντας τὸ πατριωτικὸν τραγοῦδι τοῦ «Βασιστικοῦ». «Ψῆλὰ στὸ μέτωπον». Τὰ τραγοῦδια τῶν Ἑλλήνων ὀπερετῶν διέβησαν ἀκόμα καὶ τὰ σύνορα τῆς Χώρας μᾶς καὶ ἔφθασαν εἰς τὰ πέρατα τοῦ κόσμου, ἀνήλθαν ἀκόμη καὶ εἰς αὐτὰ τὰ Ἰμαλία, ὅπου εἰς κομψὰ καὶ πολυτελῆ ψυχαγωγικὰ κέντρα, ἐξετελέσθησαν ἐν μεταφράσει, ἀκόμα καὶ ἀπὸ καλλιτέχνας Ἰνδοῦ, πρὸς μείσθην τέρψιν ἀλλὰ καὶ ἔθνικην ὑπερήφανον τὴν ἐκεῖ ξενη.

«ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ»

Η ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΒΑΝΑΖΗ

Μουσική ομιλία Ι. Χαλκιάκου, κλητήρος του Ι. Μουσίου, στην εκδήλωση με θέμα «Επιθεώρησις Βανάζη».

Κύριε κ. Βανάζη, ομιλία μου είναι αφιερωμένη στην παράδοση που έχετε δώσει με τον μουσικό σας χαρακτήρα, όπως και στην προσπάθεια που έχετε κάνει για την ανάπτυξη της μουσικής μας ζωής.

Είστε ένας άνθρωπος που αγαπά την τέχνη και την παιδεία, και που έχει κάνει πολλά για την προώθηση της μουσικής μας ζωής. Είναι μια μεγάλη ευκαιρία για εμένα να σας μιλήσω για τον μουσικό χαρακτήρα που έχετε δώσει στην παράδοση που έχετε δώσει με τον μουσικό σας χαρακτήρα, όπως και στην προσπάθεια που έχετε κάνει για την ανάπτυξη της μουσικής μας ζωής.

Στη μουσική παράδοση που έχετε δώσει, βλέπουμε έναν άνθρωπο που έχει κάνει πολλά για την προώθηση της μουσικής μας ζωής. Είναι μια μεγάλη ευκαιρία για εμένα να σας μιλήσω για τον μουσικό χαρακτήρα που έχετε δώσει στην παράδοση που έχετε δώσει με τον μουσικό σας χαρακτήρα, όπως και στην προσπάθεια που έχετε κάνει για την ανάπτυξη της μουσικής μας ζωής.

Είστε ένας άνθρωπος που αγαπά την τέχνη και την παιδεία, και που έχει κάνει πολλά για την προώθηση της μουσικής μας ζωής. Είναι μια μεγάλη ευκαιρία για εμένα να σας μιλήσω για τον μουσικό χαρακτήρα που έχετε δώσει στην παράδοση που έχετε δώσει με τον μουσικό σας χαρακτήρα, όπως και στην προσπάθεια που έχετε κάνει για την ανάπτυξη της μουσικής μας ζωής.

Είστε ένας άνθρωπος που αγαπά την τέχνη και την παιδεία, και που έχει κάνει πολλά για την προώθηση της μουσικής μας ζωής. Είναι μια μεγάλη ευκαιρία για εμένα να σας μιλήσω για τον μουσικό χαρακτήρα που έχετε δώσει στην παράδοση που έχετε δώσει με τον μουσικό σας χαρακτήρα, όπως και στην προσπάθεια που έχετε κάνει για την ανάπτυξη της μουσικής μας ζωής.

Είστε ένας άνθρωπος που αγαπά την τέχνη και την παιδεία, και που έχει κάνει πολλά για την προώθηση της μουσικής μας ζωής. Είναι μια μεγάλη ευκαιρία για εμένα να σας μιλήσω για τον μουσικό χαρακτήρα που έχετε δώσει στην παράδοση που έχετε δώσει με τον μουσικό σας χαρακτήρα, όπως και στην προσπάθεια που έχετε κάνει για την ανάπτυξη της μουσικής μας ζωής.

Είστε ένας άνθρωπος που αγαπά την τέχνη και την παιδεία, και που έχει κάνει πολλά για την προώθηση της μουσικής μας ζωής. Είναι μια μεγάλη ευκαιρία για εμένα να σας μιλήσω για τον μουσικό χαρακτήρα που έχετε δώσει στην παράδοση που έχετε δώσει με τον μουσικό σας χαρακτήρα, όπως και στην προσπάθεια που έχετε κάνει για την ανάπτυξη της μουσικής μας ζωής.

τεμένων Έλλήνων. Πανταχού του κόσμου αι μουσικοί θά παίζουν πάντα ένα κομμάτι από ελληνική όπερέττα, όπως μας πληροφορεί διά δελτίου της τακτικά ή Γαλλική Έταιρία Συγγραφέων, Συνθετών και Εκδοτών, η έντεταλμένη της είσπραξις τών συνθετικών μας δικαιωμάτων. Από της συστηματοποιήσεως και από της ίδρύσεως της καθούτ' ελληνικής όπερέττας υπό του αιμνήστου Παπαϊωάννου, τό είδος διεμορφώθη εις Σχολήν ή όποια μπορεί νά όνομασθή κάλλιστα "Αθηναϊκή Σωρεία συνθετών έξεπορεύθη από την Σχολήν εκείνην, όπως και σωρεία καλλιτεχνικών άστέρων έλάμπρυναν τό όπερεττικών μας στερώμα. Τό είδος άπέδειχθη πρακτικώτατον.

"Ας μή παραξενευθούν οι μύσται του σοβαρού θεάτρου. Καί ή όπερέττα είναι άπότοκος μιās τέχνης. "Ας συλλογισθούν ότι και τό ελαφρόν έχει και αυτό την τέχνην του.

"Ας θυμηθούν ότι πλάι στόν Πλάτωνα ήταν ό Λουκιανός, πλάι στόν Σοφοκλή ό "Αριστοφάνης, πλάι στόν Μασσενέ και στόν Σάνς Σάνν ό "Όφφενμπαχ και ό Λεκόκ και πλάι στό Ρίχαρντ Στράουζ ό "Όσκαρ Στράουζ και ό Λεχάρ.

"Ημείς δέν έχομεν νά επιδείξωμεν άριστουργήματα. "Αλλά μέσα σ' αυτά τά 40 χρόνια, που ήσαν μέγιστα χρόνια αντίξοα, χρόνια μέ πολλές λαχτάρες, καταρρώσαμε ν' άποσπάσωμε από τόν άκροατή μας όχι τό βάρος, που του τό άποσπασέ ό καθημερινός σκληρός άγώνας της ζωής του, αλλά ένα πολύτιμο χαμόγελο, νά τόν μεθώσωμε μέ την "έκονον μέθην" τών χαμηλών μας έμπνεύσεων, νά του χαρίσωμε, έστω και γιά τρεις ώρες κάθε βράδυ, τή λημονιά και ν' άνεβώσωμε τής καρδιά του στά χείλη γιά νά τραγουδήσῃ τή χαρά.

Τέλος

Θ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ